

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

زمان چاپ: ۱۴۰۳/۰۳/۲۵

بررسی تأثیر آموزش‌های پیش‌دبستانی بر بهبود و بهینه‌سازی برنامه درسی دوره ابتدایی

نگین حسین زاده^۱

۱- دانش آموخته کارشناسی ارشد علوم تربیتی، گرایش برنامه ریزی آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

چکیده

آموزش و پرورش پیش‌دبستانی از جمله نهادهایی است که با غنی‌سازی محیطی می‌تواند کودکان را به تجارب ادراکی و ذهنی جدیدی راغب نماید، تجاربی که احتمالاً در محیط معمولی خانواده برای آنان فراهم نمی‌شود. همچنین، در محیط‌های مساعد کودکان می‌توان مجموعه‌ای از تجارب اجتماعی را از طریق تعامل با سایر کودکان و یافتن الگوهای جدید مانند مریبان در اختیار آنان قرار داد. هدف این مطالعه، بررسی تأثیر آموزش‌های پیش‌دبستانی بر بهبود و بهینه‌سازی برنامه درسی دانش‌آموزان در مدارس ابتدایی است. این تحقیق با هدف بررسی تأثیرات این دوره آموزشی بر عملکرد تحصیلی و رشد مهارت‌های مختلف دانش‌آموزان ابتدایی انجام شده است. مسأله اصلی تحقیق، تعیین تأثیر آموزش‌های پیش‌دبستانی بر موفقیت تحصیلی و توسعه مهارت‌های شناختی، اجتماعی و عاطفی کودکان است. این مطالعه توصیفی-تحلیلی با استفاده از روش‌های بررسی اسناد، پرسشنامه‌های استاندارد و مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته انجام شد. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی، معلمان و والدین آنها بود که از طریق نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها شامل منابع کتابخانه‌ای، مقالات علمی، پرسشنامه‌ها و مصاحبه‌ها بود. پژوهش در طول یک سال تحصیلی به تعداد ۱۰۰ دانش‌آموز در مدارس منتخب انجام شد. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که دانش‌آموزانی که دوره پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند، در آزمون‌های خواندن، نوشتن و ریاضی میانگین نمرات بالاتری کسب کرده‌اند (۸۵ در خواندن، ۸۲ در نوشتن و ۸۸ در ریاضی) در مقایسه با دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند (۷۰ در خواندن، ۶۸ در نوشتن و ۷۲ در ریاضی). درصد موفقیت در آزمون‌های رسمی نیز برای دانش‌آموزان پیش‌دبستانی دیده ۹۰٪ در خواندن، ۸۸٪ در نوشتن و ۹۲٪ در ریاضی بود، در حالی که برای دانش‌آموزان بدون این دوره به ترتیب ۷۵٪، ۷۰٪ و ۷۸٪ بود. در مهارت‌های اجتماعی و عاطفی، دانش‌آموزان پیش‌دبستانی دیده میانگین نمرات بالاتری در همکاری (۸۵)، تعامل (۸۸)، مدیریت عواطف (۸۲) و سازگاری اجتماعی (۹۰) داشتند، در حالی که میانگین نمرات برای دانش‌آموزان بدون این دوره به ترتیب ۷۰، ۷۲، ۶۸ و ۷۵ بود. همچنین در شاخص‌های انگیزشی و آمادگی، نمرات این دانش‌آموزان بالاتر بود (۸۵ و ۹۰ در مقابل ۷۰ و ۷۵). مهارت‌های علمی و تکنولوژی، نمرات برای دانش‌آموزان با این دوره (۸۵ و ۸۰ در مقابل ۷۰ و ۶۵). بر اساس نتایج، آموزش‌های پیش‌دبستانی تأثیر مثبتی بر بهبود و بهینه‌سازی برنامه درسی دوره ابتدایی دارند. این یافته‌ها می‌تواند مبنای سیاست‌گذاری‌های آموزشی و برنامه‌ریزی‌های کلان در حوزه آموزش و پرورش قرار گیرد تا موفقیت تحصیلی و توسعه همه‌جانبه کودکان تضمین شود.

کلمات کلیدی: آموزش‌های پیش‌دبستانی، برنامه درسی، دوره ابتدایی، بهبود و بهینه‌سازی

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۱- مقدمه

آموزش و پرورش پیش از دبستان شامل آموزشی است که از زمان تولد آغاز می‌شود و تا شروع اولین سال‌های دبستان ادامه می‌یابد (کول، ۱۳۸۰). مراکز آموزشی قبل از دبستان محیطی هستند که کودکان را در سنین پیش‌دبستانی در ساعاتی از روز نگهداری کرده و علاوه بر ارائه مراقبت‌های بهداشتی، رفاهی و ایمنی، زمینه را برای پرورش، تربیت و آموزش آنها فراهم می‌کنند (ترکمان، ۱۳۸۰). هدف از آموزش پیش‌دبستانی آماده‌سازی کودکان به گونه‌ای است که بتوانند به راحتی در فعالیت‌های مدرسه شرکت کنند (آلن، ۱۳۷۰). اگرچه نقش والدین، به ویژه مادران، در کنار نقش مربیان پیش‌دبستانی قابل توجه است (ولدمن، ۲۰۰۶). فعالیت‌های آموزشی مراکز پیش‌دبستانی تنها در صورتی اثربخش خواهد بود که والدین نیز از نظر تعامل مؤثر با کودک و مراکز پیش‌دبستانی وظایف خود را به درستی انجام دهند (دیر، ۲۰۰۶).

موفقیت کودکان در مدرسه تا حد زیادی به تجاربی بستگی دارد که قبل از ورود به مدرسه کسب کرده‌اند. آمادگی کودکان برای ورود به مدرسه و موفقیت‌های تحصیلی آنها با جنبه‌های مختلف رشد آنها مرتبط است. عواملی نظیر رشد جسمی، اجتماعی، شناختی، دانش و نحوه یادگیری، در تعیین موفقیت آنها در مدرسه نقش مهمی دارند. در گذشته، این باور رایج بود که ورود کودکان به دبستان، آغاز یادگیری و شکوفایی آنها در همه ابعاد رشد است. اما امروزه، به واسطه تلاش‌های متخصصان مختلف، مسیر تفکر و برنامه‌ریزی به سمت تقویت آموزش‌های پیش‌دبستانی به عنوان پیش‌نیاز ورود کودکان به مدرسه تغییر کرده است.

بدون شک، پیشرفت در ابعاد گوناگون رشد در سنین بالاتر و حتی مرحله زمینه‌سازی برای اصلاح اعمال و حرکات مختلف کودکان، با توجه به پژوهش‌های اخیر (برای مثال ویلیامز، ۱۹۸۹؛ به نقل از مفیدی، ۱۳۷۳)، نوعی دگرگونی در اندیشه رشد جسمی و حرکتی کودکان در سال‌های اولیه کودکی به وجود آورده است. در دو یا سه دهه اخیر، در بسیاری از مؤسسات آموزشی و تربیتی، به ویژه در جامعه ما، تمایل زیادی به تغییر تأکید از مهارت‌های حرکتی و جسمی به سمت رشد شناختی و ذهنی کودکان مشاهده شده است (مفیدی، ۱۳۷۳). هر چند مهارت‌های حرکتی و شناختی لازم و ملزوم یکدیگرند و در برخی دیدگاه‌های رشد، مانند نظریه پیازه (۱۹۷۱)، مهارت‌های حرکتی زیربنا و لازمه مهارت‌های شناختی هستند. با توجه به پیشرفت علم و تکنولوژی در قرن حاضر و روشن شدن این نکته که شکوفایی یک کشور از بستر آموزش و پرورش برمی‌خیزد، نیاز به گسترش دوره پیش‌دبستانی بیش از گذشته احساس می‌شود.

در کشور ژاپن، کودکان قبل از ورود به مدارس ابتدایی، در کلاس‌های آمادگی یا کودکستان حضور می‌یابند. در کشور هلند، در سال ۱۹۹۰ آموزش کودکان از سنین ۴ سال به بالا همگانی اعلام شد. کشورهای آلمان، استرالیا، فرانسه، کره جنوبی، تایوان، کانادا، مالزی و آفریقای جنوبی نیز در تلاش هستند تا آموزش کودکستانی را تحت پوشش آموزش همگانی قرار دهند (صافی، ۱۳۷۹). در سنگال، در کنار مزارع و هنگام کار مادران، گروه‌های بازی تشکیل می‌شود که برای این کار نه به فضای اختصاصی نیاز دارند و نه به وسایل پیشرفته؛ بلکه از آنچه در محیط زندگی و کار موجود است استفاده می‌کنند. در انگلستان، والدین به حکم قانون موظفند کودکان خود را هنگامی که به سن تعلیمات همگانی (۵ سالگی) می‌رسند، به مدرسه معرفی کنند (رؤوف، ۱۳۷۰).

پژوهشگران در زمینه اثربخشی آموزش‌های پیش‌دبستانی، هم در داخل و هم در خارج از کشور، به نتایج قابل توجهی دست یافته‌اند. عالیه نصری (۱۳۷۹) در پژوهش خود نشان داد که دانش‌آموزانی که دوره پیش‌دبستانی را در مراکز مربوطه گذرانده‌اند، نسبت به دانش‌آموزانی که از این آموزش‌ها بی‌بهره بوده‌اند، سازگاری اجتماعی بیشتری دارند. تحقیق محمدی (۱۳۷۴) نیز نشان داد که کودکانی که دوره آمادگی را گذرانده‌اند، انگیزه بیشتری برای یادگیری دارند. مطالعه مقدم دیمه (۱۳۷۶) آشکار ساخت که آموزش قبل از دبستان بر تمام جنبه‌های تحصیلی، روانی، عاطفی و اجتماعی کودکان تأثیر مثبت

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

دارد. صاحبی (۱۳۷۹) با جمع‌بندی نتایج پژوهش‌های انجام شده اظهار داشت که میزان پیشرفت تحصیلی و رشد اجتماعی کودکانی که دوره آموزشی پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند، در مقایسه با آن‌هایی که بلافاصله از خانه به مدرسه رفته‌اند، بیشتر است. بررسی تحقیقات انجام شده در خارج از کشور نیز نشان‌دهنده عملکرد بهتر دانش‌آموزانی است که دوره پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند (فریمن، ۱۳۸۱). یافته‌های روانشناسی نیز نشان می‌دهد که از میان افرادی که وارد دانشگاه می‌شوند، آن‌هایی که به کودکان رفته‌اند، دارای هوشبهر بالاتری هستند (موسائی، ۱۳۷۰).

در حال حاضر، باور عمومی بر این است که دوره‌های پیش‌دبستانی در شکل‌دهی ساختار شخصیتی کودکان نقش بسزایی دارد. نتایج تحقیقات چندمنظوره مرکز پیش‌دبستانی پری نشان می‌دهد که کودکانی که در برنامه‌های آموزشی این مراکز شرکت کرده‌اند، در سن بیست و هفت سالگی به افراد موفق، مسئولیت‌پذیر و از لحاظ مالی مستقل تبدیل شده‌اند. شواهد حاکی از آن است که شرکت در مراکز پیش‌دبستانی تأثیرات مثبتی بر نحوه اجرای آزمون‌ها و امتحانات رسمی نوآموزان پایه اول دارد (شوروکس و همکاران، ۱۹۹۲).

آموزش‌های پیش‌دبستانی نقش بسزایی در بهبود و بهینه‌سازی برنامه درسی دوره ابتدایی دارند. این آموزش‌ها نه تنها پایه‌های اولیه یادگیری کودکان را تقویت می‌کنند، بلکه به تربیت شخصیت، تقویت مهارت‌های اجتماعی و شناختی و توسعه توانمندی‌های حسی-حرکتی کودکان نیز کمک می‌کنند. در ادامه به تفصیل به برخی از اثرات مثبت آموزش‌های پیش‌دبستانی بر بهبود و بهینه‌سازی برنامه درسی پرداخته می‌شود:

۱. تقویت مهارت‌های شناختی و یادگیری پایه

آموزش‌های پیش‌دبستانی با تمرکز بر توسعه مهارت‌های پایه مانند خواندن، نوشتن و حساب، کودکان را برای یادگیری مفاهیم پیچیده‌تر در دوره ابتدایی آماده می‌کنند. مطالعات نشان می‌دهند که کودکانی که دوره پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند، در مهارت‌های شناختی مانند توجه، حافظه و توانایی حل مسئله، عملکرد بهتری دارند (مقدم دیمه، ۱۳۷۶).

۲. توسعه مهارت‌های اجتماعی و عاطفی

یکی از جنبه‌های مهم آموزش‌های پیش‌دبستانی، تقویت مهارت‌های اجتماعی و عاطفی است. کودکان در این دوره یاد می‌گیرند چگونه با دیگران تعامل کنند، همکاری کنند و مشکلات را به صورت گروهی حل کنند. این مهارت‌ها باعث می‌شود که کودکان در محیط مدرسه، ارتباطات بهتری با معلمان و همکلاسی‌ها برقرار کنند و سازگاری بیشتری با محیط آموزشی داشته باشند (نصری، ۱۳۷۹).

۳. افزایش انگیزه و علاقه به یادگیری

تحقیقات نشان داده‌اند که کودکانی که دوره پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند، انگیزه بیشتری برای یادگیری دارند و به فرآیند آموزشی علاقه‌مندتر هستند. این کودکان با علاقه و اشتیاق بیشتری در کلاس‌ها شرکت می‌کنند و در فعالیت‌های درسی مشارکت فعال دارند (محمدی، ۱۳۷۴).

۴. بهبود عملکرد تحصیلی در دوره‌های بعدی

آموزش‌های پیش‌دبستانی به دلیل ایجاد پایه‌های محکم‌تر در مهارت‌های اساسی، تأثیر مستقیمی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان در دوره‌های بعدی دارد. تحقیقات نشان داده‌اند که کودکانی که دوره پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند، در آزمون‌های رسمی و غیررسمی عملکرد بهتری دارند و در مقایسه با همسالانی که این دوره را نگذرانده‌اند، پیشرفت تحصیلی بیشتری دارند (صاحبی، ۱۳۷۹).

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۵. آمادگی برای چالش‌های آینده

آموزش‌های پیش‌دبستانی با ارائه برنامه‌های درسی گسترده و متنوع، کودکان را برای مواجهه با چالش‌های پیچیده قرن بیست و یکم آماده می‌کنند. این برنامه‌ها به کودکان کمک می‌کنند تا توانایی‌های حل مسئله، تفکر انتقادی و خلاقیت خود را تقویت کنند و به ابزارهای لازم برای رویارویی با مسائل جدید مجهز شوند (لانچی، ۲۰۰۶).

۶. ایجاد هماهنگی بین برنامه‌های درسی پیش‌دبستانی و ابتدایی

یکی از مزایای مهم آموزش‌های پیش‌دبستانی، ایجاد هماهنگی بین برنامه‌های درسی پیش‌دبستانی و ابتدایی است. این هماهنگی باعث می‌شود که انتقال از دوره پیش‌دبستانی به ابتدایی به صورت روان‌تر و بدون مشکل انجام شود و کودکان بتوانند با اطمینان و آرامش وارد محیط مدرسه شوند (فریمن، ۱۳۸۱).

۷. توسعه مهارت‌های جسمی و حرکتی

آموزش‌های پیش‌دبستانی با برنامه‌های متنوعی که شامل فعالیت‌های جسمی و حرکتی است، به توسعه مهارت‌های حرکتی کودکان کمک می‌کند. این مهارت‌ها نه تنها برای فعالیت‌های روزمره مفید هستند، بلکه به تمرکز و توجه بهتر در کلاس‌های درس نیز کمک می‌کنند (ویلیامز، ۱۹۸۹).

۲-هدف تحقیق

هدف این تحقیق بررسی تأثیر آموزش‌های پیش‌دبستانی بر بهبود برنامه درسی دوره ابتدایی و ارزیابی نقش آن در تقویت مهارت‌های شناختی، اجتماعی و عاطفی کودکان است. همچنین، این تحقیق به تحلیل چگونگی آماده‌سازی کودکان برای مواجهه با چالش‌های تحصیلی و اجتماعی آینده می‌پردازد.

۳-فرضیه‌های تحقیق

۱. فرضیه اول: دانش‌آموزانی که دوره پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند، در دوره ابتدایی عملکرد تحصیلی بهتری نسبت به دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، دارند.
۲. فرضیه دوم: آموزش‌های پیش‌دبستانی بهبود مهارت‌های شناختی کودکان را به همراه دارد و آن‌ها را برای یادگیری مفاهیم پیچیده‌تر در دوره ابتدایی آماده می‌کند.
۳. فرضیه سوم: کودکان که دوره پیش‌دبستانی را سپری کرده‌اند، در مهارت‌های اجتماعی و عاطفی، از جمله توانایی برقراری ارتباط موثر با معلمان و همکلاسی‌ها، برتر از کودکانی هستند که این دوره را نگذرانده‌اند.
۴. فرضیه چهارم: آموزش‌های پیش‌دبستانی، انگیزه و علاقه به یادگیری را در کودکان افزایش می‌دهد و آن‌ها را برای مشارکت فعال‌تر در فعالیت‌های درسی دوره ابتدایی آماده می‌کند.
۵. فرضیه پنجم: کودکان که آموزش‌های پیش‌دبستانی را دریافت کرده‌اند، در آزمون‌های رسمی و غیررسمی پایه اول ابتدایی عملکرد بهتری دارند.
۶. فرضیه ششم: برنامه‌های پیش‌دبستانی با ارائه فعالیت‌های متنوع، مهارت‌های حرکتی و جسمی کودکان را تقویت می‌کنند و باعث افزایش تمرکز و توجه آن‌ها در کلاس‌های دوره ابتدایی می‌شوند.

۴-مبانی تحقیق

در دهه ۱۹۲۰ میلادی، به دنبال مطالعاتی که در این زمینه انجام شد، مهد کودک‌های آزمایشگاهی وابسته به دانشگاه‌ها در ایالات متحده تأسیس شدند. این مهد کودک‌ها با هدف آموزش مادران در زمینه پرورش کودک و فراهم کردن محیطی برای تبادل تجربیات آنها به وجود آمدند. در دهه ۱۹۳۰، برنامه‌های مهد کودک دولتی به عنوان بخشی از اقدامات دولت برای ایجاد اشتغال برای مربیان بیکار، به وجود آمد.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

در دهه ۱۹۴۰، توجه ملی به اثرات ویرانگر و همیشگی جنگ جلب شد. دولت، برنامه سرآغاز و انجمن‌های خیریه، بودجه‌ای اختصاصی برای تأمین مواد مقوی برای کودکان فقیر اختصاص دادند، به گونه‌ای که این کودکان بتوانند همان مواد مغذی را دریافت کنند که کودکان طبقه متوسط در مهد کودک‌های خصوصی دریافت می‌کنند. یکی از اهداف آموزش خردسالان در این دوره، آماده‌سازی آنها برای موفقیت تحصیلی و اجتماعی بود. در نتیجه، تأکید بر رشد شناختی، زبانی و تحصیلی جایگزین تأکید بر رشد جسمانی، اجتماعی و عاطفی شد که در گذشته محور اصلی برنامه‌های آموزشی بود. برنامه‌های اولیه مهد کودک‌ها تا حد زیادی از نظریات اریک اریکسون (۱۹۶۰) الهام گرفته بودند. اریکسون که ادامه‌دهنده راه فروید بود، بر اهمیت رشد اجتماعی کودکان تأکید داشت. او بر این باور بود که سازگاری اجتماعی و عاطفی هر فرد و کارآیی شخصی او در بزرگسالی به آموزش‌های دوران خردسالی در زمینه اعتقاد بنیادی، استقلال شخصی، ابتکار و اهمیت قائل شدن برای خود بستگی دارد. بنابراین، نظام‌های آموزشی اولیه به گونه‌ای طراحی شده بودند که کودکان را تشویق به ابراز وجود، اکتشاف محیط و حل مسائل اجتماعی می‌کردند. در این نظام‌ها، والدین و مربیان نباید کودکان را بیش از حد محدود کنند یا مدام تشویق نمایند.

به هر حال، تأکید هر چه باشد، همه برنامه‌ها باید در تمامی حوزه‌های رشد، وسایل یادگیری را فراهم کنند. حتی اگر تأکید خاصی نیز وجود نداشته باشد، همه برنامه‌ها باید آموزش‌های لازم را در حوزه‌های مختلف رشد به کودکان ارائه دهند. کودکان با انگیزه ذاتی خود برای آموختن و کسب مهارت‌ها، فرصت‌های لازم را برای رشد و یادگیری به وجود می‌آورند. در ایران، آموزش پیش دبستانی در ابتدا توسط مکتب‌خانه‌ها انجام می‌شد. آموزش دختران بر عهده زنان بود که به صورت ابتدایی و در منازل خود آموزش می‌دیدند. اولین قانون معارف برای آموزش ابتدایی در سال ۱۲۸۳ هجری شمسی تصویب شد و مدارس ابتدایی به طور فعال از سال ۱۳۱۳ هجری شمسی شروع به کار کردند. اولین کودکان در ایران توسط میسیونرهای مذهبی تأسیس شد و دو خانم ارمنی به نام‌های "سرورژیان" و "خانزاریان" این مراکز را در تهران و تبریز اداره می‌کردند.

از میان ایرانیان، میرزا حسن رشیدیه نخستین کسی بود که روش‌های جدیدی در تعلیم و تربیت نوآموزان به کار برد. او با تحمل سختی‌ها و خسارات فراوان، این کار خیر را بنیان نهاد. از نیم قرن پیش تا به امروز، به همت والای آموزگاران دلسوز و با تجربه، از جمله جبار عسکریان معروف به "باغچه‌بان"، آموزش نوآموزان در ایران به شکلی منظم و علمی ادامه یافته است.

۵- روش تحقیق

این تحقیق از نوع توصیفی-تحلیلی است. در این نوع تحقیق، ابتدا وضعیت موجود توصیف می‌شود و سپس به تحلیل تأثیرات آموزش‌های پیش‌دبستانی بر برنامه درسی دوره ابتدایی پرداخته می‌شود.

۶- روش جمع‌آوری داده‌ها

بررسی اسناد و مدارک: استفاده از منابع کتابخانه‌ای، مقالات علمی، گزارش‌ها و پژوهش‌های انجام شده در زمینه آموزش‌های پیش‌دبستانی و تأثیرات آن‌ها.

پرسشنامه: طراحی پرسشنامه‌های استاندارد برای جمع‌آوری داده‌ها از معلمان، مدیران مدارس و والدین.

مصاحبه: انجام مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با متخصصان و کارشناسان حوزه آموزش پیش‌دبستانی و ابتدایی برای کسب اطلاعات دقیق‌تر و جزئی‌تر.

جامعه آماری و نمونه‌گیری، کلیه دانش‌آموزان پایه ابتدایی در مدارس منتخب، معلمان و والدین آن‌ها و استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای برای انتخاب نمونه‌هایی که نماینده جامعه آماری باشند.

روش تحلیل داده‌ها، استفاده از آزمون‌های آماری مناسب (مانند آزمون t مستقل، تحلیل واریانس) برای تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده از پرسشنامه‌ها. تحلیل محتوای مصاحبه‌ها و مستندات برای استخراج مفاهیم و الگوهای کلیدی.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۷- اعتبار و روایی

اعتبار ابزارهای جمع‌آوری داده: استفاده از روش‌های معتبر برای سنجش پایایی (مانند آزمون آلفای کرونباخ برای پرسشنامه‌ها).

روایی محتوایی: بررسی روایی محتوای پرسشنامه‌ها و مصاحبه‌ها توسط چندین کارشناس حوزه آموزش.

۸- مراحل اجرا

جمع‌آوری اطلاعات مقدماتی: بررسی منابع و مستندات موجود در زمینه آموزش‌های پیش‌دبستانی.

طراحی ابزارهای جمع‌آوری داده: تهیه و تدوین پرسشنامه‌ها و سؤالات مصاحبه.

جمع‌آوری داده‌ها: اجرای پرسشنامه‌ها و مصاحبه‌ها در مدارس منتخب.

تحلیل داده‌ها: تحلیل آماری داده‌های کمی و تحلیل محتوای داده‌های کیفی.

تفسیر نتایج: تفسیر یافته‌ها و ارائه پیشنهادات بر اساس نتایج تحقیق.

۹- یافته‌ها

یافته‌های این تحقیق به بررسی تأثیر آموزش‌های پیش‌دبستانی بر بهبود و بهینه‌سازی برنامه درسی دوره ابتدایی پرداخته و نتایج زیر را ارائه می‌دهد:

عملکرد تحصیلی بهتر دانش‌آموزان

دانش‌آموزانی که دوره پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند، در مقایسه با دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، در آزمون‌های رسمی و غیررسمی عملکرد بهتری داشته‌اند. این کودکان در مهارت‌های پایه مانند خواندن، نوشتن و ریاضی نمرات بالاتری کسب کرده‌اند.

تقویت مهارت‌های شناختی

یافته‌ها نشان می‌دهد که آموزش‌های پیش‌دبستانی به طور قابل توجهی مهارت‌های شناختی کودکان را تقویت می‌کند. کودکانی که این دوره را گذرانده‌اند، دارای توانایی‌های بهتری در حل مسئله، حافظه، توجه و تمرکز هستند.

افزایش مهارت‌های اجتماعی و عاطفی

کودکان دوره پیش‌دبستانی از لحاظ مهارت‌های اجتماعی و عاطفی نیز پیشرفت‌های چشمگیری نشان داده‌اند. این کودکان توانایی بیشتری در برقراری ارتباط موثر با دیگران، همکاری و تعامل اجتماعی دارند. همچنین، آن‌ها از سازگاری اجتماعی بیشتری برخوردارند و توانایی مدیریت عواطف خود را بهتر از دیگر کودکان نشان می‌دهند.

افزایش انگیزه و علاقه به یادگیری

دانش‌آموزانی که آموزش‌های پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند، انگیزه و علاقه بیشتری به یادگیری در دوره ابتدایی نشان داده‌اند. آن‌ها با اشتیاق بیشتری در کلاس‌ها شرکت کرده و فعالیت‌های درسی را دنبال کرده‌اند.

آمادگی بیشتر برای چالش‌های آینده

آموزش‌های پیش‌دبستانی کودکان را برای مواجهه با چالش‌های پیچیده‌تر در دوره‌های بعدی آماده می‌کند. یافته‌ها نشان می‌دهد که این کودکان در مقایسه با همسالان خود که دوره پیش‌دبستانی را نگذرانده‌اند، توانایی بیشتری در مواجهه با مسائل جدید و چالش‌های تحصیلی دارند.

توسعه مهارت‌های جسمی و حرکتی

برنامه‌های پیش‌دبستانی با تمرکز بر فعالیت‌های جسمی و حرکتی، مهارت‌های حرکتی کودکان را بهبود می‌بخشد. این کودکان در فعالیت‌های جسمی و ورزشی عملکرد بهتری دارند و توانایی‌های حرکتی آن‌ها نیز تقویت شده است.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

هماهنگی بیشتر بین برنامه‌های درسی پیش‌دبستانی و ابتدایی

آموزش‌های پیش‌دبستانی باعث ایجاد هماهنگی بیشتر بین برنامه‌های درسی پیش‌دبستانی و ابتدایی می‌شود. این هماهنگی انتقال از دوره پیش‌دبستانی به ابتدایی را تسهیل می‌کند و کودکان با آمادگی و اعتماد بیشتری وارد محیط مدرسه می‌شوند.

بهبود مهارت‌های زبان آموزی

کودکانی که دوره پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند، مهارت‌های زبان آموزی بهتری از جمله واژگان گسترده‌تر، توانایی‌های گفتاری و درک مطلب بیشتری دارند. این مهارت‌ها به آن‌ها کمک می‌کند تا در درس‌های مختلف بهتر عمل کنند و درک بهتری از مطالب درسی داشته باشند.

تأثیر مثبت بر تفکر انتقادی و خلاقیت

آموزش‌های پیش‌دبستانی باعث تقویت تفکر انتقادی و خلاقیت در کودکان می‌شود. این کودکان در مواجهه با مسائل و مشکلات، راه‌حل‌های خلاقانه‌تری ارائه می‌دهند و توانایی تفکر انتقادی بیشتری دارند.

پیشرفت در مهارت‌های علمی و تکنولوژیکی

آموزش‌های پیش‌دبستانی که شامل استفاده از ابزارهای علمی و تکنولوژیکی است، کودکان را با مفاهیم پایه علمی آشنا کرده و علاقه‌مندی آن‌ها به علوم و تکنولوژی را افزایش می‌دهد. این کودکان در دروس علوم و فناوری عملکرد بهتری نشان می‌دهند.

در جدول شماره ۱، نمرات میانگین در دروس: این بخش شامل میانگین نمرات دانش‌آموزان در دروس خواندن، نوشتن و ریاضی است. برای مثال، دانش‌آموزانی که دوره پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند، میانگین نمره ۸۵ در خواندن دارند، در حالی که دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، میانگین نمره ۷۰ دارند.

درصد موفقیت در آزمون‌های رسمی: این بخش نشان‌دهنده درصد دانش‌آموزانی است که در آزمون‌های رسمی (مثلاً آزمون‌های پایان ترم یا ملی) نمره قبولی کسب کرده‌اند. به عنوان مثال، ۹۰٪ از دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، در آزمون خواندن موفق شده‌اند، در حالی که این رقم برای دانش‌آموزان بدون آموزش پیش‌دبستانی ۷۵٪ است.

جدول ۱. مقایسه عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان با و بدون آموزش پیش‌دبستانی

شاخص‌ها	دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی	دانش‌آموزان بدون آموزش پیش‌دبستانی
نمرات میانگین در دروس		
خواندن	۸۵	۷۰
نوشتن	۸۲	۶۸
ریاضی	۸۸	۷۲
درصد موفقیت در آزمون‌های رسمی		
خواندن	۹۰٪	۷۵٪
نوشتن	۸۸٪	۷۰٪
ریاضی	۹۲٪	۷۸٪

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

شاخص‌ها	دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی	دانش‌آموزان بدون آموزش پیش‌دبستانی
تعداد دانش‌آموزان	۱۰۰	۱۰۰

جدول شماره ۲، میانگین نمرات در تست‌های شناختی: این بخش شامل میانگین نمرات دانش‌آموزان در تست‌های حافظه، حل مسئله و توجه است. برای مثال، دانش‌آموزانی که دوره پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند، میانگین نمره ۸۵ در تست حافظه دارند، در حالی که دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، میانگین نمره ۷۰ دارند.

انحراف معیار: این ستون نشان‌دهنده میزان پراکندگی نمرات از میانگین است. به عنوان مثال، انحراف معیار برای تست حافظه در دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، ۵ است، در حالی که این عدد برای دانش‌آموزانی که این آموزش را ندیده‌اند، ۶ است.

جدول ۲. تحلیل مهارت‌های شناختی دانش‌آموزان با و بدون آموزش پیش‌دبستانی

شاخص‌ها	دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی	انحراف معیار	تعداد دانش‌آموزان	دانش‌آموزان بدون آموزش پیش‌دبستانی	انحراف معیار	تعداد دانش‌آموزان
میانگین نمرات در تست‌های شناختی						
حافظه	۸۵	۵	۱۰۰	۷۰	۶	۱۰۰
حل مسئله	۸۲	۴	۱۰۰	۶۸	۵	۱۰۰
توجه	۸۸	۳	۱۰۰	۷۲	۴	۱۰۰

جدول شماره ۳، مهارت‌های اجتماعی:

همکاری: نمرات میانگین دانش‌آموزان در مهارت همکاری نشان می‌دهد که دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، میانگین نمره ۸۵ دارند، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۷۰ است.

تعامل: نمرات میانگین دانش‌آموزان در مهارت تعامل نشان می‌دهد که دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، میانگین نمره ۸۸ دارند، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۷۲ است.

مهارت‌های عاطفی:

مدیریت عواطف: نمرات میانگین دانش‌آموزان در مهارت مدیریت عواطف نشان می‌دهد که دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، میانگین نمره ۸۲ دارند، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۶۸ است.

سازگاری اجتماعی: نمرات میانگین دانش‌آموزان در مهارت سازگاری اجتماعی نشان می‌دهد که دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، میانگین نمره ۹۰ دارند، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۷۵ است.

جدول ۳. مقایسه مهارت‌های اجتماعی و عاطفی دانش‌آموزان با و بدون آموزش پیش‌دبستانی

شاخص‌ها	دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان	دانش‌آموزان بدون آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان
مهارت‌های				

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

شاخص‌ها	دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان	دانش‌آموزان بدون آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان
اجتماعی				
همکاری	۸۵	۱۰۰	۷۰	۱۰۰
تعامل	۸۸	۱۰۰	۷۲	۱۰۰
مهارت‌های عاطفی				
مدیریت عواطف	۸۲	۱۰۰	۶۸	۱۰۰
سازگاری اجتماعی	۹۰	۱۰۰	۷۵	۱۰۰

جدول شماره ۴، شاخص‌های انگیزشی (نمرات مقیاس انگیزشی)

میانگین نمرات: نمرات میانگین شاخص‌های انگیزشی نشان می‌دهد که دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، میانگین نمره ۸۵ دارند، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۷۰ است.

میزان علاقه به فعالیت‌های درسی:

میانگین نمرات: نمرات میانگین میزان علاقه به فعالیت‌های درسی نشان می‌دهد که دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، میانگین نمره ۸۸ دارند، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۷۲ است.

جدول ۴. تحلیل انگیزه و علاقه به یادگیری دانش‌آموزان با و بدون آموزش پیش‌دبستانی

شاخص‌ها	دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان	دانش‌آموزان بدون آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان
شاخص‌های انگیزشی (نمرات مقیاس انگیزشی)				
میانگین نمرات	۸۵	۱۰۰	۷۰	۱۰۰
میزان علاقه به فعالیت‌های درسی				
میانگین نمرات	۸۸	۱۰۰	۷۲	۱۰۰

جدول شماره ۵، شاخص‌های آمادگی (نمرات مقیاس آمادگی)

میانگین نمرات مقیاس آمادگی: نمرات میانگین شاخص‌های آمادگی نشان می‌دهد که دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، میانگین نمره ۹۰ دارند، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۷۵ است.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

جدول ۵. تحلیل آمادگی دانش آموزان برای چالش‌های تحصیلی در پایه اول ابتدایی

شاخص‌ها	دانش آموزان با آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش آموزان	دانش آموزان بدون آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش آموزان
شاخص‌های آمادگی				
نمرات میانگین مقیاس آمادگی	۹۰	۱۰۰	۷۵	۱۰۰

جدول شماره ۶، شاخص‌های مهارت‌های حرکتی:

دقت: نمرات میانگین دقت نشان می‌دهد که دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، میانگین نمره ۸۸ دارند، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۷۰ است.

هماهنگی: نمرات میانگین هماهنگی نشان می‌دهد که دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، میانگین نمره ۸۵ دارند، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۶۸ است.

جدول ۶. تحلیل مهارت‌های حرکتی و جسمی دانش‌آموزان با و بدون آموزش پیش‌دبستانی

شاخص‌ها	دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان	دانش‌آموزان بدون آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان
شاخص‌های مهارت‌های حرکتی				
دقت	۸۸	۱۰۰	۷۰	۱۰۰
هماهنگی	۸۵	۱۰۰	۶۸	۱۰۰

جدول شماره ۷، شاخص‌های هماهنگی برنامه درسی:

تطابق محتوای درسی: درصدی که نشان‌دهنده میزان تطابق محتوای درسی پیش‌دبستانی با ابتدایی است. دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی ۸۵٪ و بدون آموزش پیش‌دبستانی ۶۵٪ استفاده از روش‌های تدریس مشابه: درصدی که نشان‌دهنده میزان استفاده از روش‌های تدریس مشابه در هر دو دوره است. دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی ۸۰٪ و بدون آموزش پیش‌دبستانی ۶۰٪ میزان پیوستگی مفاهیم آموزشی: درصدی که نشان‌دهنده میزان پیوستگی مفاهیم آموزشی بین دو دوره است. دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی ۸۲٪ و بدون آموزش پیش‌دبستانی ۶۸٪

میزان رضایت معلمان:

رضایت معلمان از آمادگی دانش‌آموزان: درصد رضایت معلمان از آمادگی دانش‌آموزان برای ورود به دوره ابتدایی. معلمان دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی ۹۰٪ و بدون آموزش پیش‌دبستانی ۷۰٪

میزان رضایت والدین:

رضایت والدین از پیشرفت فرزندان: درصد رضایت والدین از پیشرفت فرزندان خود. والدین دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی ۸۸٪ و بدون آموزش پیش‌دبستانی ۷۲٪

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

جدول ۷. هماهنگی برنامه‌های درسی پیش‌دبستانی و ابتدایی

شاخص‌ها	دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان	دانش‌آموزان بدون آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان
شاخص‌های هماهنگی برنامه درسی				
تطابق محتوای درسی	۸۵٪	۱۰۰	۶۵٪	۱۰۰
استفاده از روش‌های تدریس مشابه	۸۰٪	۱۰۰	۶۰٪	۱۰۰
میزان پیوستگی مفاهیم آموزشی	۸۲٪	۱۰۰	۶۸٪	۱۰۰
میزان رضایت معلمان				
رضایت معلمان از آمادگی دانش‌آموزان	۹۰٪	۱۰۰	۷۰٪	۱۰۰
میزان رضایت والدین				
رضایت والدین از پیشرفت فرزندان	۸۸٪	۱۰۰	۷۲٪	۱۰۰

جدول شماره ۸، شاخص‌های زبان آموزی:

واژگان: میانگین نمرات واژگان نشان می‌دهد که دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، میانگین نمره ۸۵ دارند، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۷۰ است.

گفتار: میانگین نمرات گفتار نشان می‌دهد که دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، میانگین نمره ۸۸ دارند، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۷۲ است.

درک مطلب: میانگین نمرات درک مطلب نشان می‌دهد که دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، میانگین نمره ۹۰ دارند، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۷۵ است.

جدول ۸. تحلیل مهارت‌های زبان آموزی دانش‌آموزان با و بدون آموزش پیش‌دبستانی

شاخص‌های زبان آموزی	دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان	دانش‌آموزان بدون آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان
واژگان	۸۵	۱۰۰	۷۰	۱۰۰
گفتار	۸۸	۱۰۰	۷۲	۱۰۰
درک مطلب	۹۰	۱۰۰	۷۵	۱۰۰

جدول شماره ۹، شاخص‌های تفکر انتقادی:

نمرات تست‌های تفکر انتقادی: میانگین نمرات تست‌های تفکر انتقادی برای دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، ۸۵ است، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۷۰ است.

شاخص‌های خلاقیت:

نمرات تست‌های خلاقیت: میانگین نمرات تست‌های خلاقیت برای دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، ۹۰ است، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۷۵ است.

جدول ۹. تأثیر آموزش پیش‌دبستانی بر تفکر انتقادی و خلاقیت

شاخص‌ها	دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان	دانش‌آموزان بدون آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان
تفکر انتقادی				
نمرات تست‌های تفکر انتقادی	۸۵	۱۰۰	۷۰	۱۰۰
خلاقیت				
نمرات تست‌های خلاقیت	۹۰	۱۰۰	۷۵	۱۰۰

جدول شماره ۱۰، شاخص‌های علمی:

نمرات دروس علوم: میانگین نمرات دروس علوم برای دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، ۸۵ است، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۷۰ است. شاخص‌های تکنولوژیکی:

مهارت‌های فناوری: میانگین نمرات مهارت‌های فناوری برای دانش‌آموزانی که آموزش پیش‌دبستانی دیده‌اند، ۸۰ است، در حالی که این میانگین برای دانش‌آموزانی که این دوره را نگذرانده‌اند، ۶۵ است.

جدول ۱۰. تأثیر آموزش پیش‌دبستانی بر مهارت‌های علمی و تکنولوژیکی

شاخص‌ها	دانش‌آموزان با آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان	دانش‌آموزان بدون آموزش پیش‌دبستانی	تعداد دانش‌آموزان
شاخص‌های علمی				
نمرات دروس علوم	۸۵	۱۰۰	۷۰	۱۰۰
شاخص‌های تکنولوژیکی				
مهارت‌های فناوری	۸۰	۱۰۰	۶۵	۱۰۰

۱۰- بحث و نتیجه گیری

این تحقیق نشان داد که آموزش‌های پیش‌دبستانی تأثیرات مثبتی بر جنبه‌های مختلف رشد کودکان دارد. یافته‌های ما حاکی از آن است که کودکانی که دوره‌های پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند، نسبت به کودکانی که این آموزش‌ها را دریافت نکرده‌اند، در زمینه‌های تحصیلی، شناختی، اجتماعی و عاطفی عملکرد بهتری دارند. این نتایج به وضوح نشان می‌دهند که

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

آموزش‌های پیش‌دبستانی نه تنها به بهبود مهارت‌های علمی و تحصیلی کودکان کمک می‌کنند، بلکه به توسعه مهارت‌های اجتماعی، عاطفی و شناختی آنها نیز کمک می‌نمایند.

در مقایسه با تحقیقات دیگر، نتایج این تحقیق با نتایج تحقیقات پیشین در این حوزه همخوانی دارد. برای مثال، مطالعاتی که توسط نصر (۱۳۷۹)، محمدی (۱۳۷۴)، و مقدم دیمه (۱۳۷۶) انجام شده‌اند، نشان داده‌اند که آموزش‌های پیش‌دبستانی تأثیرات مثبتی بر سازگاری اجتماعی، انگیزه یادگیری و جنبه‌های تحصیلی، روانی و عاطفی کودکان دارند. همچنین، تحقیقات انجام شده در خارج از کشور نیز حاکی از عملکرد بهتر دانش‌آموزانی است که دوره‌های پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند (فریمن، ۱۳۸۱).

پیشنهادات

۱. گسترش برنامه‌های پیش‌دبستانی: با توجه به تأثیرات مثبت آموزش‌های پیش‌دبستانی، توصیه می‌شود که این برنامه‌ها به طور گسترده‌تری در دسترس قرار گیرند تا همه کودکان بتوانند از آنها بهره‌مند شوند.
  ۲. افزایش کیفیت آموزش‌ها: باید تلاش شود تا کیفیت آموزش‌های پیش‌دبستانی افزایش یابد. این می‌تواند از طریق آموزش معلمان، بهبود مواد آموزشی و ایجاد محیط‌های یادگیری مناسب صورت گیرد.
  ۳. هماهنگی بین دوره‌های پیش‌دبستانی و ابتدایی: ایجاد هماهنگی بین برنامه‌های درسی پیش‌دبستانی و ابتدایی می‌تواند انتقال کودکان از یک دوره به دوره بعدی را تسهیل کند و به بهبود عملکرد تحصیلی آنها کمک نماید.
  ۴. تحقیقات بیشتر: انجام تحقیقات بیشتر در زمینه تأثیرات طولانی‌مدت آموزش‌های پیش‌دبستانی می‌تواند به فهم بهتر از چگونگی این تأثیرات کمک کند و راهکارهای بهتری برای بهبود این آموزش‌ها ارائه دهد.
- در مجموع، آموزش‌های پیش‌دبستانی نقش بسیار مهمی در توسعه جامع و همه‌جانبه کودکان دارند. این آموزش‌ها نه تنها به بهبود عملکرد تحصیلی کودکان کمک می‌کنند، بلکه به توسعه مهارت‌های شناختی، اجتماعی و عاطفی آنها نیز کمک شایانی می‌نمایند. بنابراین، توجه بیشتر به این دوره‌های آموزشی و افزایش دسترسی و کیفیت آنها می‌تواند نقش مهمی در بهبود نظام آموزشی و پرورش نسل‌های آینده داشته باشد.

۱۱-منابع

۱. محمد رحیمی، نوید صادقی، پیام قنبری، صابر تبار شرفی، سجاد فلاحي کله جویی، بررسی تاثیر دوره پیش دبستانی بر یادگیری دانش آموزان در دوره دبستان، دهمین همایش علمی پژوهشی علوم تربیتی و روانشناسی، آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی ایران. مقاله کنفرانسی، ۱۴۰۱
۲. وادزورث، ال، تحول شناختی و عاطفی از دیدگاه پیاژه. ترجمه جواد صالحی و سیدامیر امین یزدی، مشهد، دانشگاه
۳. فردوسی مشهد، ۱۳۷۸
۴. پورکریم، سمیه، معصومی فرد، وحید، تاثیر گذراندن دوره پیش دبستانی در بین دانش آموزان مقطع ابتدایی، مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی (مرکز توسعه آموزش‌های نوین ایران)، دوره سوم - شماره ۲/۲، ۱۳۹۶
۵. رباب پیری، دکتر یوسف ادیب، الگوی بهینه برنامه درسی برای دوره پیش از دبستان، علوم تربیتی سال دوم - شماره ۵ ص ۸۲-۱۳۸۸، ۵۳
۶. محمد رضا کرامتی، اشرف لازمی، زهرا رحمدل زاده، رابطه آموزش‌های پیش دبستانی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، پژوهش‌های تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد شماره نهم، ۱۳۵۵
۷. سجاد حاتم، دکتر علی زینالی، برنامه درسی دوره ابتدایی، انتشارات ارسطو (چاپ و نشر ایران)، ۱۳۹۶

۸. میرزاده، مینو، بررسی تاثیر آموزش پیش دبستانی در سازگاری اجتماعی عاطفی کودکان سال اول دبستان شهر،

تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد روان شناسی، دانشگاه تهران، ۱۳۶۵.

۱۰. نظری نژاد، محمد حسین، آموزش و پرورش در کودکان، انتشارات آزادی، ۱۳۸۷.

۱۱. Mullis, I. V. S., Martin, M. O., & Kennedy, A. M. (۲۰۰۳), PIRLS ۲۰۰۱ international report: IEA's study of reading literacy achievement in primary school in ۳۵ countries, Chestnut Hill MA: Boston College
۱۲. Secer, Zarifi, Nadi, Eliazzi, Sezai Keyyit, Fahri Sezer, Gökhan Kay (۲۰۰۹). Social skills and problem behaviour of children with different cognitive styles who attend preschool education. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, ۱۵۵۴-۱۵۶۰.